

Ngô i châu Phi nh m t vài gi t n c m t cho ông Gadhafi

Tác Giả: VOA

Thứ Sáu, 21 Tháng 10 Năm 2011 12:41

Ngô i châu Phi h u h t đ u reo m ng v cái ch t c a ông Gadhafi

Ph n ng đ i v i cái ch t c a nhà c u lãnh đ o Moammar Gadhafi h u h t đ c nén l i trên toàn vùng t i u-Sahara, châu Phi. Trong khi l i cai tr c a nhà đ c tài Gadhafi có th không đ c nh đ n nh ng s đ óng góp kinh t c a ông đ i v i l c đ a này ch c ch n s không đi vào quên lãng. Thông tín viên Đông Phi c a Đài VOA Gabe Joselow t ng trình t Nairobi.

Hình: AFP / Ông Gadhafi là nhân t chính trong v c thành p Liên H p Châu Phi

Cái ch t c a m t ng i m t th i tuyên b mình là Vua c a các Vua t i châu Phi đ c đ p ng b ng s th phào nh nh m h n là đau bu n trên toàn l c đ a.

Ngô i châu Phi nh m t vài gi t n c m t cho ông Gadhafi

Tác Giả: VOA

Thứ Sáu, 21 Tháng 10 Năm 2011 12:41

Trên Twitter và Facebook, ngô i châu Phi h u h t đ u reo m ng v cái ch t c a ông Gadhafi, và đang t h i nhà đ c tài nào c a châu Phi s là ngô i k ti p ch u chung s ph n-v i nh ng ngón tay ch vào T ng th ng Yoweri Museveni c a Uganda và T ng th ng Zimbabwe Robert Mugabe.

Đ u m c th i gian v s vinh quang và suy tàn c a ông Moammar Gadhafi

Ngày 1/9/1969: 27 tu i, Gadhafi lãnh đ o m t cu c đ o chính c a quân đ i l t đ qu c v ng Libya.

Ngày 5/4/1986: Đánh bom kh ng b h p đêm Đ c làm 2 quân nhân M thi t m ng. Hoa K tr ã đưa b ng các v không kích Libya vì chính ph c a ông Gadhafi b cáo bu c có can đ đ n v đánh bom.

Ngày 21/12/1988: Đánh bom chuy n bay 103 c a Pan Am trên b u tr i Lockerbie, Scotland làm 270 ng i thi t m ng.

Năm 1992: Hoa K và Liên Hi p Qu c ch tài Libya sau khi l n ra b ng ch ng ch t n có liên h v i Libya.

Ngày 5/4/1999: Gadhafi giao n p 2 gi i ch c Libya cho gi i h u trách Scotland đ xét x v v đánh bom Lockerbie. Hoa K và Liên Hi p Qu c ng ng ch tài.

Năm 2003: Gadhafi th a nh n trách nhi m v v t n công và đ ng ý b i th ng cho gia đình các n n nhân h n 2 t ã.

Ngày 19/12/2003: Libya h a s lo i b ch ng trình h t nhân và vũ khí h y di t hàng lo t. Hoa K và Libya thi t l p quan h ngo i giao đ y đ .

Ngày 20/8/2009: Scotland tr t do cho k đánh bom Lockerbie vì lý do nhân đ o. Các bác sĩ nói r ông này b ung th giai đ n cu i và ch còn vài tháng đ s ng. Đ ng s đã ng i tù tám năm trong t ng c ng t i thi u 27 năm tù giam. Ông này đã tr v Libya và hi n v n còn s ng.

Tháng 2/2011: Nhi u ngày bi u tình đòi dân ch đã đ n đ n vi c ng i bi u tình chi m đ c nhi u n i n c này.

Ngày 23/8/2011: Các chi n binh c a H i đ ng chuy n ti p Qu c gia đ i l p chi m đ c t ng hành dinh c a ông Moammar Gadhafi i Tripoli.

Ngày 20/10/2011: Các gi i ch c NTC cho hay các chi n binh c a chính ph lâm th i đã gi t ch t ông Moammar Gadhafi.

Bà Mary Ene, m t nhân viên xã h i ng i Nigeria nói cái ch t c a ông Gadhafi là m t ví d không may cho nh ng nhà lãnh đ o châu Phi mu n n m quy n vĩnh vi n.

Bà Ene nói: “Đây là m t bài h c cho các nhà lãnh đ o chúng ta t i ph n đ t này c a th gi i bi t r ng quy n hành thu c v Th ng Đ và Th ng Đ có th t c b quy n hành c a b t c ai, vào b t c lúc nào.

Đây là lúc các nhà lãnh đ o c a chúng ta nhìn l i vi c h c c thâu tóm t t c m i th c a công, b vào túi riêng c a h và cho gia đình h .”

Đ ng c m quy n ZANU-PF c a Zimbabwe là đ ng duy nh t bày t đòi i chia bu n cho Gadhafi. Thành viên Qu c h i ph trách k lu t c a đ ng nói v i Đài VOA là cái ch t c a ông Gadhafi th t th m và Liên Hi p Châu Phi l ra nên làm nhi u h n n a đ ng n ch n.

Phát ngôn viên chính phủ Uganda Fred Opolot cũng có một ít lợi ích cá nhân trong việc đã đưa tiền vào châu Phi.

Ông Opolot nói: “Ông Gadhafi sẽ được tiếp nhận như tại Uganda như là một người có ảnh hưởng toàn châu Phi đã đóng góp nhiều cho công việc của Liên Hiệp Quốc. Tại mức quốc gia riêng rẽ, ông cũng đóng góp nhiều vào việc tiếp cận tiếp cận của nước ngoài và đáng nên quên, ông là một người đang giữ quan trọng cho việc đoàn kết châu Phi, và trong khuôn khổ đó ông Gadhafi sẽ được tiếp cận thêm.”

Chính phủ Gadhafi có mối quan hệ mật thiết với Uganda, và đã đưa tiền 375 triệu đô la vào những dự án khác nhau tại nước này qua các quan chức của Libya.

Đưa nhiều vốn nhân học kinh tế của ông Gadhafi được thực hiện trên toàn Đông Phi.

Những khách sạn cao tầng do Libya tài trợ đang sừng sững tại Khartoum, thủ đô Sudan, và được gọi là trung tâm của Gadhafi do hình dáng đặc biệt của nó. Những khách sạn sang trọng khác của Libya cũng mọc lên cao tại Kenya và Rwanda.

Libya cũng là một trong những nước đóng góp lớn nhất cho Ngân hàng Phát triển châu Phi.

Ông Peter Pham, giám đốc Trung tâm Châu Phi tại Hội đồng Đối Tây Dị trong Washington nói với Đài VOA vào tháng 8 năm nay là với sự sụp đổ của chính phủ Gadhafi, di sản đưa tiền của Gadhafi có phần chắc sẽ tan vỡ thành những mảnh.

Ông Pham nói: “Hiện nay Libya cần tiền tiêu cho quốc gia, Libya cần những nguồn lực cho tái thiết, không những vì những thiệt hại trong chiến tranh, những cũng còn vì thiêu thiếu tại Libya, bỏ quên lãng trong gần 42 năm Gadhafi cầm quyền. Tôi nghĩ nhiều khoản tiền cần phải trả lại Libya, do đó có lợi nhiều tài sản trong số này sẽ bị bỏ đi.”

Ông Pham nói thêm là có phần chắc lãnh đạo mới tại Libya sẽ không đưa tiền vào châu Phi.

Ông nói: “S có nhi u oán h n đ i v i các n c châu Phi vì th nh t quá nhi u ti n đã chi ra t i đây và th hai là vì Liên Hi p Châu Phi và nhi u nhà lãnh đ o châu Phi, v i m t ít ngo i l , đ ng v phía ông Gadhafi thay vì đ ng v phía nhân dân Libya.”

Ông Gadhafi là nhân t chính trong vi c thành l p Liên Hi p Châu Phi, và t ch c qu c t này đã ch m ch p trong vi c ch p nh n H i đ ng Chuy n ti p Qu c gia Libya nh là m t chính ph chính đáng c a Libya.

Ti p theo tin v cái ch t c a ông Gadhafi, Liên Hi p Châu Phi h y b vi c đình ch t cách thành viên c a Libya, cho phép chính ph m i đi n th ch c a chính ph cũ.

Liên hi p châu Phi chính th c công nh n tân chính ph Libya vào tháng 9 năm nay, và tr ng qu c k m i c a n c này lên trong tháng qua.